

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова**

Кафедра філософії і політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
Економіки і підприємництва

(О.В.Соловйов)

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВГП 6 МІСТО ЯК СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА

галузь знань 0305 – «Економіка та підприємництво»

напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і
аудит»

факультет Економіки і підприємництва

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Місто як соціальна система» для студентів за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит»

РОЗРОБНИК: доц. Радіонова Людмила Олексіївна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії і політології

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ (В.В. Корженко)

Протокол від "29" 08 2014 року № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

Протокол від "28" 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (О. В. Димченко)

Схвалено **випусковою** кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

Протокол від "28" 08 2014 року № 1

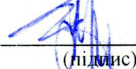
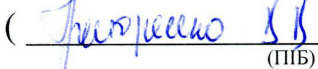
Завідувач випускової кафедри (Т.В. Момот)

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки і управління в будівництві та міському господарстві

Протокол від "29" 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (А.Є. Ачкасов)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (підпис) () "30" 08 2014р.
(ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання, ФПО
Кількість кредитів 1,5	за вибором ВНЗ	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		3-й	4-й
Загальна кількість годин - 54	Галузь знань 0305 – «Економіка та підприємництво» Напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»	Лекції:	
Модулів – 1		9 год.	2 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Практичні, семінарські:	
		9 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2		Фахові спрямування: ОіА, ОіА зі знанням іноземної мови, ОіА з поглибленим знанням інформаційних систем Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лабораторні:
	-		-
	Самостійна робота*:		
	36 год.		48 год.
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) - Для З/О - КР 18 год.		Індивідуальні завдання:	
		-	18 год.
		Вид контролю:	
		Диф.залік	Диф.залік

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 25%, для заочної форми, ФПО навчання – 11%.

напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напряму підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання, ФПО
Кількість кредитів 2,0	за вибором ВНЗ	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		3-й	4-й
Загальна кількість годин - 72	Галузь знань 0305 – «Економіка та підприємництво» Напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»	Лекції:	
Модулів – 1		17 год.	2 год.
		Практичні, семінарські:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		17 год.	4 год.
		Лабораторні:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 2 Індивідуальне завдання (ІЗ) КР –З/О 18 год.		Фахові спрямування: ЕПМГ, ЕПМГ зі знанням іноземної мови, ЕПМГ з поглибленим знанням інформаційних систем, ЕБП, ЕБП зі знанням іноземної мови, ЕБП з поглибленим знанням інформаційних систем. Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:
	38 год.		66 год.
	Індивідуальні завдання:		
	-		18 год.
	Вид контролю:		
	Диф.залік		Диф.залік

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 25%, для заочної форми, ФПО навчання – 8%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Місто як соціальна система» є формування системи знання про місто як цілісний організм. Вивчення нові ролі міста в умовах глобалізації і мегалополізації.

Завдання

- ознайомити студентів з основними теоріями міст в соціальної філософії;
- ознайомити с основними напрямками аналізу міського соціума;
- ознайомити с основними тенденціями розвитку сучасних міст;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- особливості соціально-філософського підходу до аналізу міста;
- особливості виникнення та розвитку міст;
- сучасні напрямки та соціально-філософські теорії аналізу міста та їх представників;
- поняття та категорії міста;
- підсистеми міста, їх особливості, складові та взаємозв'язок;
- типи, проблеми, тенденції розвитку сучасних міст;

вміти :

застосовувати одержані знання з метою соціально-філософського аналізу українських міст.

мати компетентності:

- здатність сформулювати систему знань про місто як цілісний організм, що охоплює три підсистеми: екологічну, технічну та соціальну;
- здатність проаналізувати місто як акумулятор людської думки, емоцій, почуттів, дій людини.
- здатність визначити нову роль міста в умовах глобалізації і мегалополізації.
- здатність аналізувати тенденції розвитку міст сучасності

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **54** годин(и) **1,5** кредитів ЄКТС. **напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»**

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **72** годин(и) **2,0** кредитів ЄКТС. **напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»**

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Місто як соціальна система

Змістовий модуль 1. 1. Генеза міста

Тема 1.1. Місто як об'єкт наукового аналізу

Місто, як і будь-який соціальний організм, перш ніж виникнути в реальному соціальному просторі, проходить легітимізацію у сфері культури. Культура, виступаючи активним формотворним чинником в соціумі, репрезентує цю ідею, будучи стимул-реакцією для дії різних суб'єктів. Ідея, поняття, образ, а в цілому – місто, трансформуючись в результаті історичного розвитку, специфіки національної культури і менталітету людей, виявляється активною формотворною силою, що окультурює соціальне і географічний простір. Недостатність традиційних підходів у визначенні поняття і суті міста. Необхідність доповнити кількісні ознаки у визначенні міста якісними характеристиками специфіки взаємодії і поведінки в міському середовищі.

Тема 1.2. Основні теорії виникнення міст

Теорія східного деспотизму. Місто-фортеця примітивних деспотій. Це місто є не що інше, як військова резиденція деспотичного глави племені – його житло, а також знаряддя захисту і панування. Процес урбанізації протікав за загальним правилом: скільки деспотів, стільки і міст. Другим, за часом виникнення, основним типом міських буд є, поза сумнівом, “місто-держава” античного світу. Він був, перш за все, військово-адміністративним, політичним і юридичним центром. Бургова теорія виходить з розуміння міста спочатку як оборонного, а потім – як політико-юридичну явища: та ж захисна функція, але вже не силовими, а правовими засобами.

Тема 1.3. Проблема дефініції «місто», підстави визначення міста

Поняття «місто» можна розглядати в двоякому аспекті: з точки зору мови (лінгвістики) і з точки зору культури. Дефініції міста групують по наступних підставах: територіально - демографічному, політико-адміністративному, економічному, соціокультурному і соціокультурному.

Тема 1.4. Класична соціально-філософська теорія ХХ століття початку ХХІ століття про місто

Робота Макса Вебер «Місто»: ознакою міста у нього виступає регулярний обмін між місцевим і прийдшим населенням, здобуття прибули і задоволення потреб жителів, тобто, наявність товарно-грошових стосунків і ринку. По відношенню до нього інші ознаки виконують другорядну роль: кріпосні стіни, розміщення в місті

княжої влади, власного суду, об'єднань бюргерів і ремісничих гільдій. Ф. Теніс: міська поселенська спільність - це не община, а швидше асоціація людей – гезельшафт (Gesellschaft). Значною віхою у формуванні соціології міста стала діяльність знаменитої школи (Е. Берджес, Р. Парк, Л. Вірт) Чикаго в 1920-30-і роки.

Змістовий модуль 1.2. Місце міста в сучасному світі

Тема 2.1. Міський соціум

Дві теоретичні традиції в понятті "співтовариство"- екологічна і антропологічна. Локальні і загальноміські співтовариства. Е. Дюркгейм, Ф. Теніс і М. Вебер про відмінність сообщностной форми життя від інших соціальних утворень. Ф. Теніс про протиставлення сутнісної волі виборчій волі. Е. Дюркгейм розрізняє механічну солідарність, де спільність ґрунтована на подібності людей один з одного, і органічну солідарність - це солідарність, характерна для складних суспільств, де люди відрізняються один від одного, і кожна група виконує свою функцію в єдиному громадському організмі. М. Вебер про особливий тип соціальних стосунків, ґрунтованих на раціональному плануванні і розрахунку

Тема 2.2. Місто в мінливому світі: переходи і процеси

Поняття "урбанізація" і її ознаки. Три основні міські системи сучасності. Приматная міська система. Збалансована міська система Європи і США. Транснаціональна міська система як результат формування нового типу економічних зв'язків між ключовими виробничими фірмами і сервісними компаніями. Концепція "нового міста".

Тема 2.3. Глобалізація і мегалополізація: нові шляхи змін

Агломерація. Поліфункціональність міст. Міжнародні і світові міста як фінансові центри, а також центри оптової торгівлі. Глобальні міста і причини їх виникнення. Имидж и бренд глобального города как инструмент его транснационализации. Імідж і бренд глобального міста як інструмент його транснаціоналізації.

Тема 2.4. Місто в постіндустріальну епоху

Видозміни міст під впливом нових економічних і технологічних сил, які, будучи глобальними і універсальними за своєю природою, можуть відкрити містам нові можливості для формування і підтримки розвитку, підтверджуючи їх історичну цивілізаторську місію. Міський образ життя.

**Структура навчальної дисципліни
напряму підготовки: 6.030509 «Облік і аудит»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма, ФПО				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
лек		лаб	пр/сем	срс	лек		інд	пр/сем	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Місто як соціальна система										
Змістовий модуль 1. Генеза міста										
Тема 1.1.	6	1	-	1	4	7	0,5	2	0,5	4
Тема 1.2.	6	1	-	1	4	6,5	-	2	0,5	4
Тема 1.3	6	1	-	1	4	7	0,5	2	0,5	4
Тема 1.4	8	1	-	1	6	6,5	-	3	0,5	3
Разом за ЗМ 1	26	4	-	4	18	27	1	9	2	15
Змістовий модуль 2. Місце міста в сучасному світі										
Тема 2.1.	8	2	-	2	4	7	0,5	2	0,5	4
Тема 2.2.	6	1	-	1	4	7	0,5	2	0,5	4
Тема 2.3	6	1	-	1	4	6,5	-	2	0,5	4
Тема 2.4	8	1	-	1	6	6,5	-	3	0,5	3
Разом за ЗМ 2	28	5	-	5	18	27	1	9	2	15
Усього годин	54	9	-	9	36	54	2	18	4	30

напряму підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма, ФПО				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
лек		лаб	пр/се м	срс	лек		інд	пр/се м	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Місто як соціальна система										
Змістовий модуль 1. Генеза міста										
Тема 1.1.	9	2	-	2	5	9	0,5	2	0,5	6
Тема 1.2.	8	2	-	2	4	8,5	-	2	0,5	6
Тема 1.3	8	2	-	2	4	9	0,5	2	0,5	6

Тема 1.4	10	2	-	2	6	9,5	-	3	0,5	6
Разом за ЗМ 1	35	8	-	8	19	36	1	9	2	24
Змістовий модуль 2. Місце міста в сучасному світі										
Тема 2.1.	9	2	-	2	5	9	0,5	2	0,5	6
Тема 2.2.	8	2	-	2	4	9	0,5	2	0,5	6
Тема 2.3	8	2	-	2	4	8,5	-	2	0,5	6
Тема 2.4	12	3	-	3	6	9,5	-	3	0,5	6
Разом за ЗМ 2	37	9	-	9	19	36	1	9	2	24
Усього годин	72	17	-	17	38	72	2	18	4	48

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять напрямок підготовки: 6.030509 «Облік і аудит»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма, ФПО
1	Місто як об'єкт наукового аналізу	1	0,5
2	Основні теорії виникнення міст	1	0,5
3	Проблема дефініції «місто», підстави визначення міста	1	0,5
4	Класична соціально-філософська теорія ХХ століття початку ХХІ століття про місто	1	0,5
5	Міський соціум	2	0,5
6	Місто в мінливому світі: переходи і процеси	1	0,5
7	Глобалізація і мегалополізація: нові шляхи змін	1	0,5
8	Місто в постіндустріальну епоху	1	0,5
	Всього	9	4

напря́м підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма, ФПО
1	Місто як об'єкт наукового аналізу	2	0,5
2	Основні теорії виникнення міст	2	0,5
3	Проблема дефініції «місто», підстави визначення міста	2	0,5
4	Класична соціально-філософська теорія ХХ століття початку ХХІ століття про місто	2	0,5
5	Міський соціум	2	0,5
6	Місто в мінливому світі: переходи і процеси	2	0,5
7	Глобалізація і мегалополізація: нові шляхи змін	2	0,5
8	Місто в постіндустріальну епоху	3	0,5
	Всього	17	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

напря́м підготовки: 6.030509 «Облік і аудит»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна, ФПО
1	Місто як об'єкт наукового аналізу	4	4
2	Основні теорії виникнення міст	4	4
3	Проблема дефініції «місто», підстави визначення міста	4	4
4	Класична соціально-філософська теорія ХХ століття початку ХХІ століття про місто	6	3
5	Міський соціум	4	4
6	Місто в мінливому світі: переходи і процеси	4	4

7	Глобалізація і мегалополізація: нові шляхи змін	4	4
8	Місто в постіндустріальну епоху	6	3
9	Індивідуальні завдання	-	18
Разом		36	48

напрямок підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна, ФПО
1	Місто як об'єкт наукового аналізу	4	6
2	Основні теорії виникнення міст	4	6
3	Проблема дефініції «місто», підстави визначення міста	4	6
4	Класична соціально-філософська теорія ХХ століття початку ХХІ століття про місто	6	6
5	Міський соціум	4	6
6	Місто в мінливому світі: переходи і процеси	4	6
7	Глобалізація і мегалополізація: нові шляхи змін	4	6
8	Місто в постіндустріальну епоху	6	6
9	Індивідуальні завдання	-	18
Разом		36	66

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Для денної форми навчання – не передбачено.

Для заочної форми навчання – контрольна робота (18 годин).

Виконання контрольної роботи дозволяє познайомитися з базовою навчальною та науковою літературою, самостійно опрацювати її та, відповідаючи на питання контрольної роботи, запам'ятати основні положення курсу. Питання кожного з варіантів контрольної роботи охоплюють різні теми курсу. Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з курсу «місто як соціальна система».

10. Методи навчання

При викладанні курсу передбачено використання сучасних та інноваційних методів, а саме традиційні методи (оповідання, бесіда, лекція, показ, демонстрація, твір на соціально-філософську міста тематику), пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, евристичний метод, дослідження.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів *денної* форми:

1. Методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Місто як соціальна система», письмовий контроль (есе).

2. До підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 35% балів від загальної кількості з дисципліни.

3. *Диф.залік.* проводиться письмово у тестовій формі.

4. Для студентів **заочної форми навчання** методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Місто як соціальна система», письмовий контроль (контрольна робота), *диф.залік.* проводиться письмово у тестовій формі.

12. Розподіл балів

для студентів денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий контроль (<i>диф.залік</i>)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30%	100%
10	10	10	8	8	8	8	8		
30			40						
70%									

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Розподіл балів

для студентів заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота								Інд завд	Підсумковий контроль (<i>диф.залік</i>)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	КР	30%	100%
8	8	9	7	7	7	7	7	10		
25			35					10		
70%										

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			задовільно
60-63	E		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Радионова Л.А. Город как социальная система: Учебно-методическое пособие для самостоятельного изучения курса (для студентов всех специальностей, всех форм обучения) – Харьков: ХНУГХ, 2015.(эл.вариант)

2. Радионова Л.А. Город как социальная система. Планы практических занятий.– Харьков: ХНАГХ, 2009.

14. Рекомендована література Базова

1. Радионова Л.А. Город как социальная система. Конспект лекций. Харьков: ХНАГХ, 2008.

2. Радионова Л.А. Город как социальная система. Словарь терминов.– Харьков: ХНАГХ, 2010.

3. Вебер М. Город // Избранное. Образ общества.-М.:Юрист, 1994.С.309-692.

Допоміжна

1. Гачев Г.Д. Душа Петербурга. – СПб., 2008.

2. Глазычев В.Л. Городская среда. – М., 2004.

3. Зеленов Л.А. Социология города. – М., 2000.

4. Глобальный город: теория и реальность / Под ред. Н.А. Слуки. -М.: ООО «Аванглион», 2007.

5. Джекобс Д. Смерть и жизнь больших американских городов /Пер. с англ. М.: Новое изд-во.2011.- 460.
6. Линч К. Образ города /Пер. с англ. М.: Стройиздат, 1982.
7. Мамфорд Л.. Истоки урбанизации. Появление города // Р.Л. Смит. Наш дом – планета Земля. – М., 1982.

12. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Российская государственная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rsl.ru/>
4. Национальная электронная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rsl.ru/>; <http://www.nel.nns.ru>
5. Библиотека М. Н. Грачева [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Grachev62.narod.ru
6. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
7. Сайт про міста країн світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.strani.ru/>
8. Официальный сайт Харьковского городского совета, городского головы, исполнительного сонета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua>
9. інститут економіки міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.urbanecomomics.ru/>
10. Международная ассоциация сайтов городов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iawsc.org/index_ru.htm
11. Новые столицы мира [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daypic.ru/world/169763>